

ע"פ 1183/15 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 1183/15

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן
כבוד השופט א' שהם
כבוד השופטת ע' ברון

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על הכרעת הדין וגזר הדין של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 12.11.2014 ומיום 4.1.2015, בתפ"ח 4544-06-13, שניתנו על ידי כבוד השופטים: ח' הרוביץ, א' טובי ות' שרון-נתנאל

תאריך הישיבה:	י"ב בכסלו התשע"ז	(12.12.2016)
בשם המערער:	עו"ד עמיקם הדר	
בשם המשיבה:	עו"ד עידית פרג'ון	

פסק-דין

1. לפנינו ערעור על הכרעת דין מיום 12.11.2014 ולחילופין על גזר דין מיום 4.1.2015, שניתנו על ידי בית המשפט המחוזי בחיפה, בתפ"ח 4544-06-13 (כב' השופטים ח' הרוביץ, א' טובי ו-ת' שרון נתנאל).

2. המערער הורשע, לאחר ניהול משפט הוכחות, פה אחד, בביצוע עבירות המפורטות בשני אישומים. באישום הראשון הורשע המערער בעבירות של מעשי סדום בבת משפחה בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות) לפי סעיפים 351(א) + 347(ב) + 345(ב)(1) + 345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); מעשים מגונים בבת משפחה בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות) לפי סעיפים 351(ג)(2) + 348(ב) + 345(ב)(1) + 345(א)(1) לחוק העונשין; אינוס בת משפחה (ריבוי עבירות) לפי סעיף 351(ב) לחוק העונשין; מעשי סדום בת משפחה (ריבוי עבירות) לפי סעיף 351(ב) לחוק העונשין; מעשים מגונים בקטינה בת משפחה (ריבוי עבירות) לפי סעיפים 351(ג)(3) + 348 לחוק העונשין; איומים (ריבוי עבירות) לפי סעיף 192 לחוק העונשין; תקיפה בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות) לפי סעיפים 379 + 382(ב)(2) לחוק העונשין.

3. באישום השני הורשע המערער בעבירות של מעשי סדום בבת משפחה בנסיבות מחמירות עם אחר (ריבוי עבירות) לפי סעיפים 351(א) + 347(ב) + 345(ב)(5) + 345(א)(1) לחוק העונשין ומעשים מגונים בבת משפחה בנסיבות מחמירות עם אחר (ריבוי עבירות) לפי סעיפים 351(ג)(2) + 348(ב) + 345(ב)(1) + 345(ב)(5) + 345(א)(1) לחוק העונשין.

בתחילה הוגש, ביום 3.6.2013, לבית המשפט המחוזי בחיפה כתב אישום, אשר לא כלל את האישום השני. המערער השיב לכתב אישום זה וכפר בעובדות המתוארות בו. ברם, בעקבות התפתחות בחקירה, אותר מכרו של המערער, שהיה שותף למעשיו המתוארים של המערער באישום השני - סשה. ס אותר בעקבות עדותה של האם, שזכרה כי בעבר התגורר סמוך לביתם הקודם אדם בשם זה, אשר המערער ביקש ממנה לקיים עמו יחסי מין בעבר. כך אותר ס וזוהה על ידי המתלוננת. בשל כך ביום 25.7.2013 הוגש לבית המשפט המחוזי כתב אישום מתוקן.

4. בעקבות הרשעתו, נגזרו על המערער העונשים הבאים: בגין האירועים באישום הראשון - 18 שנות מאסר בפועל; בגין כל אחד מהאירועים באישום השני 8 שנות מאסר בפועל, קרי 24 שנות מאסר. עוד נקבע, כי חלק מעונשי המאסר שלעיל יהיו חופפים כך שבסופו של דבר ירצה המערער 28 שנות מאסר בפועל. תקופת המאסר בפועל תימנה מיום מעצרו; 3 שנות מאסר על תנאי, לבל יעבור בתוך 3 שנים עבירה לפי סימן ה' בפרק י' של חוק העונשין. כמו כן המערער חויב בתשלום פיצויים למתלוננת בסך 180,000 ש"ח.

5. המערער לא השלים עם הרשעתו ולחילופין עם העונש שנגזר עליו והגיש את הערעור שלפנינו.

מכאן הערעור על הכרעת הדין ולחילופין על גזר הדין.

6. כתב האישום המתוקן, אשר הוגש ביום 25.7.2013, כלל שני אישומים. בחלק הכללי של כתב האישום נטען, כי המערער הינו בן זוגה של אמה של המתלוננת. המערער והאם מתגוררים ביחד ואיתם גרים גם המתלוננת, שהינה בתה הביולוגית של האם, ילידת 1994 (להלן: המתלוננת), בתו הביולוגית של המערער, ילידת 1995, ובנם הביולוגי המשותף של בני הזוג, יליד 2001.

7. לפי המתואר באישום הראשון, החל משנת 2008 או בסמוך לכך ועד למועד הגשת כתב האישום המקורי, ביצע המערער במתלוננת את המעשים המיניים שפורטו בכתב האישום.

לאורך תקופת ביצוע העבירות, נהג המערער להבהיר למתלוננת כי ככל שתשתף עמו פעולה ותענה לכל נחמותיו ודרישותיו המיניות, תוכל לנהל את חייה בבית באופן תקין. במקרים בהם התנגדה המתלוננת לדרישותיו המיניות, נהג המערער לצעוק על המתלוננת, לגעור בה, ולעיתים להכותה. המערער אף איים על המתלוננת לבל תספר לאיש על מעשיו, שכן אם תעשה כן, הוא ירצח אותה ויסגיר עצמו למשטרה. המערער אף איים על המתלוננת כי אם תקיים מגע מיני עם גבר אחר, הוא יפגע בה ובמשפחה כולה.

לפי המתואר בכתב האישום, כאשר מלאו למתלוננת 14 שנים לערך, החל המערער לגלות עניין בגופה ובהתפתחותה המינית של המתלוננת. הוא החל לגעת בישבנה ובשדיה תוך שהוא מעיר הערות בעלות אופי מיני.

בין השנים 2008-2009, במועד שאינו ידוע, עת התקלחה המתלוננת בביתה, נכנס המערער לחדר האמבטיה וחרף התנגדותה הורה למתלוננת לשבת בעירום מלא על אסלת השירותים וצילם אותה במכשיר הטלפון הנייד שהיה ברשותו.

בין השנים 2008-2009, במועדים שאינם ידועים, נהג המערער כעניין שבשגרה, לגעת בגופה של המתלוננת, ללטף, ללקק את שדיה ואת איבר מינה. המערער נהג לחכך את איבר מינו בין רגלי המתלוננת ולהחדיר את איבר מינו לפיה של המתלוננת עד שהגיע לפורקן.

בין השנים 2008-2009, במועד שאינו ידוע, בבית, נטל המערער חרב הקרויה "חינג'אל" הנמצאת ברשותו בבית, הצמיד אותה לגרונה של המתלוננת, משך את שיער ראשה ואיים עליה שיהרוג אותה אם תקיים מגע מיני עם גבר אחר.

בחודש ספטמבר 2009 עברה המתלוננת להתגורר וללמוד ב"כפר הנוער הימי ****" (להלן: הפנימייה) למשך שנה. במהלך שהותה של המתלוננת בפנימייה, נהג המערער להגיע לבקרה לבדו. כאשר הזדמן לו להיות ביחידות עם המתלוננת, נהג המערער לגעת בגופה ולחכך את איבר מינו בין רגליה. בנוסף, כשהיתה המתלוננת שבה הביתה

מהפנימייה במהלך סופי השבוע, היה המערער לעיתים מעיר אותה בלילה משנתה, מושך אותה למטבח או לאמבטיה בבית, מלטף ומלקק את שדיה ואת איבר מינה. המערער נהג לחכך את איבר מינו בין רגלי המתלוננת ולהחדיר את איבר מינו לפיה של המתלוננת עד שהגיע לפורקן. לקראת סוף שנת הלימודים בפנימייה, שבה המתלוננת להתגורר בבית. עם שובה, דרש המערער לערוך לה בדיקה רפואית על מנת לוודא שעודנה בתולה. המערער דרש מהמתלוננת ואמה לגשת לרופא נשים ולאחר שאושר לו שהמתלוננת אכן בתולה, נתן המערער למתלוננת זר פרחים.

החל מהמועד ששבה המתלוננת הביתה ועד להגשת כתב האישום, נהג המערער, כעניין שבשגרה ובכמעט באופן יום-יומי לבצע במתלוננת מעשים מיניים, בחלק מהמקרים גם כאשר נכחו בבית אחיה של המתלוננת, וזאת כאשר המערער מסתגר עם המתלוננת בחדר ונועל את דלתו.

כשבועיים לפני יום הולדתה השמונה עשרה של המתלוננת, הודיע המערער למתלוננת כי גופה "בשל" והגיע העת לקיום יחסי מין מלאים עמו. בחדר השינה בבית, החל המערער ללטף ולנשק את גופה של המתלוננת, המערער החדיר את איבר מינו לאיבר מינה של המתלוננת, המתלוננת התנגדה ובכתה. המערער החל לאיים עליה, אחז בה, נשכב מעליה והחדיר את איבר מינו לאיבר מינה. המתלוננת זעקה והתנגדה בגופה למעשיו. המערער בתגובה הפסיק והחל צועק וגוער במתלוננת ומכה בידיו בארון שבחדר. במקרה זה, הודיע המערער למתלוננת שבפעם הזו יוותר לה ואז החדיר את איבר מינו לפיה עד שהגיע לפורקן.

בתקופה שלאחר מכן ועד להגשת כתב האישום, החל המערער מספר פעמים נוספות להחדיר את איבר מינו לאיבר מינה ולאור זעקת הכאב של המתלוננת, הוציא את איבר מינו והחדירו לפיה של המתלוננת עד שהגיע לפורקן.

ביום 6.5.2013 החלה המתלוננת את לימודיה בבית הספר בשעה מאוחרת. המערער ידע זאת והגיע הביתה במהלך יום עבודתו, בערך בשעה 9:00, במטרה לבצע במתלוננת מעשים מיניים. המערער ליטף את גופה, חיכך את איבר מינו בין רגליה והחדיר את איבר מינו לפיה של המתלוננת עד שהגיע לפורקן. בטרם יצא מן הבית, אמר המערער למתלוננת: "היום תהיי שלי". בהמשך היום, לאחר שהמתלוננת חזרה מבית הספר ובעת שנוצרה שעת כושר בה היו המערער והמתלוננת בבית לבדם, בסלון הבית, החדיר המערער את איבר מינו לפיה של המתלוננת. לאחר מכן הורה לה להסתובב באופן שגבה יהיה מופנה אליו ואז החדיר המערער את איבר מינו לאיבר מינה של המתלוננת בחוזקה, אשר זעקה מכאב, עד כי המתלוננת דיממה מאיבר מינה. המערער המשיך במעשיו. לבסוף, בטרם הגיע לפורקן, הוציא את איבר מינו מאיבר מינה של המתלוננת, משך את שערה והחדיר את איבר המין לפיה, עד שהגיע לפורקן.

8. לפי המתואר באישום השני, בין השנים 2008-2009, בשלושה מועדים שונים שאינם ידועים, הסיע המערער את המתלוננת לביתו של "סשה", מכר של המערער יליד 1947. שם, הורה המערער למתלוננת לציית לו ולהניח לס לעשות בגופה כפי שיוורה לה, והפשיט אותה מבגדיה, למרות התנגדותה. ס ליטף את גופה של המתלוננת, תוך שהיא בוכה ומתנגדת, נישק את גופה, ליקק את איבר מינה וחיכך את איבר מינו בין רגליה. ס החדיר את איבר מינו לפיה של המתלוננת, כאשר כל אותו הזמן המערער נכח במקום. חלק מהזמן ישב המערער והתבונן בנעשה וחלק מהזמן חבר לסשה, ונגע בו זמנית עם ס בגופה של המתלוננת, חיכך את איבר מינו בין רגליה והחדיר את איבר מינו לפיה. המערער וס הניחו למתלוננת רק לאחר שהגיעו שניהם לפורקן.

9. המערער כפר בכל המעשים המיניים המיוחסים לו בכתב האישום, למעט כך שהודה כי הביא למתלוננת פרחים לאחר ששלח אותה להיבדק אם היא בהיריון. הוא הודה, כי ביקר את המתלוננת בפנימייה ביחד עם אמה או כשהסיע חברות של המתלוננת לבקרה. המערער גם אישר, כי שב לביתו במהלך יום עבודתו, אולם טען, כי היה זה כחצי שעה מאוחר יותר. עוד הודה המערער, כי ס הוא מכר שלו, אולם טען כי מעולם לא הסיע את המתלוננת לביתו של סשה.

בשל כפירתו של המערער, החל בית המשפט קמא לבחון את הראיות הקיימות בשני האישומים.

10. בית המשפט קמא קבע, כי עדותה של המתלוננת, בדבר המעשים המיניים שביצע בה המערער, עמדה במרכז ראיות התביעה, אולם בשונה מרוב תיקי עבירות מין במשפחה, במקרה דנא קיימת גם עדות ישירה למעשי המערער, בנוסף לעדות המתלוננת, וכמעט על כל מידע שמסרה המתלוננת, נמצא חיזוק נוסף, עצמאי, לעדותה.

בית המשפט קמא התרשם, כי עדותה של המתלוננת היתה "עקבית ומשכנעת. היא תיארה את מעשי הנאשם [המערער] באופן מלא באותנטיות וללא כל ניסיון להגזים". כמו כן, לעדותה נמצאו ראיות המחזקות את גרסתה, כי אין מדובר בהמצאה דמיונית ומשוללת יסוד. נקבע, כי בעדותה של המתלוננת נתגלו אותות אמת מרובים וניתן היה להתרשם, כי אכן חוותה על בשרה את הדברים שתיארה. בית המשפט קמא התרשם מהמתלוננת, כי למרות הקושי הרגשי שנאלצה לעמוד בו בכדי להעיד על המעשים הקשים שביצע בה המערער, היא לא הגזימה בתיאוריה את מעשיו ואף דאגה לציין את התנהלותו כאב מסור, שדאג לצרכיה החומריים ולהצלחתה בלימודים. עוד נקבע, כי גם אם המתלוננת התרועעה עם חברים צעירים, גם אם שתתה מדי פעם משקאות אלכוהוליים, גם אם עישנה, גם אם מעדה ועברה על הוראות הפנימייה האוסרות כניסה בלילה לחדרי הבנים, אין הדבר משליך על מהימנות גרסתה לגבי מעשי המערער (פסקה 86 להכרעת הדין).

11. בית המשפט קמא קבע, כי בראש הראיות המחזקות את גרסת המתלוננת עומדת עדותו של סשה. עדותו של סמשמעותית ביותר ומחזקת בעוצמה רבה את גרסת המתלוננת ואמיתותה ויש בעדותו של סכדי לשמש "סיוע" לגרסת המתלוננת (הגם שלא נדרש).

12. חיזוק נוסף לעדות המתלוננת, מצא בית המשפט קמא בעדותה של בתו הביולוגית של המערער, שסיפרה כיצד התייחס המערער למתלוננת ועל הפעמים הרבות ששהה המערער עם המתלוננת ביחד בחדר סגור. אמה של המתלוננת הוסיפה בפני בית המשפט קמא פרטים על מועד חשיפת מעשי המערער על ידי המתלוננת. חלק מהפרטים עליהם העידה אמה של המתלוננת אושרו על ידי המערער. כך למשל, אישר המערער כי תמונת ערום של המתלוננת היתה שמורה על גבי הטלפון הנייד שלו, אולם טען, כי המתלוננת היא שצילמה אותה (פסקאות 99-93 להכרעת הדין).

לעומת זאת, בית המשפט קמא לא האמין לעדותו של המערער וקבע כי עדותו בלתי מהימנה ומלאה סתירות

ושקרים (פסקה 102 להכרעת הדין). בית המשפט קמא תיאר עד כמה המערער היה אובססיבי כלפי המתלוננת. עוד קבע בית המשפט קמא, כי אין ליתן משקל רב לעדויות מטעם ההגנה, שכן אין בעדויותיהם כדי לערער "ולו כמלוא הנימה" את גרסת המתלוננת ואת העדויות התומכות בה (פסקה 113 להכרעת הדין).

כן נקבע, כי רק כאשר אמה של המתלוננת חשדה שקרה משהו ערב קודם לפני הגשת התלונה ולאחר שהאם הבטיחה למתלוננת לעמוד לצידה, הצליחה המתלוננת להסיר את שתיקתה ולשתף את אמה במה שעשה לה המערער, אולם אז היא סיפרה לאמה רק על מעשה חדירה אחד בלבד, שבוצע ערב קודם. המתלוננת רצתה "לחסוך" (כלשונה) מכאבה של האם ולכן סיפרה לה רק על מקרה חדירה אחד (פסקה 88 להכרעת הדין).

עוד נקבע, כי רק בעקבות בדיקתה של המתלוננת על ידי ד"ר יעל הירש, מומחית ביילוד וגניקולוגיה, הודתה המתלוננת כי המערער החדיר את איבר מינו מספר פעמים ועוד לפני ערב הגשת התלונה (פסקה 89 להכרעת הדין).

13. עוד קבע בית המשפט קמא, כי אין ב"כבישת העדות" כדי לפגוע במהימנות גרסת המתלוננת, שכן המתלוננת פחדה מאוד מהמערער, שאיים עליה, אף באיום חרב. היא היתה נתונה למרותו המלאה כמו גם אמה והיא לא רצתה להרוס את התא המשפחתי. המתלוננת גם הבינה, שאמה תלויה במערער. מטעם זה הסתירה המתלוננת את מה שעולל לה המערער הן מפני אמה והן מפני חבריה (פסקה 91 להכרעת הדין).

תמצית טענות המערער

14. המערער שב וכופר באישומים בהם הורשע. בקליפת אגוז, טוען המערער, כי הוא הופלל על ידי המתלוננת ואמה וכי בית המשפט קמא קבע את הכרעת דינו על בסיס עדויות מלאות סתירות, שאין לתת בהם אמון.

לטענת המערער, בהחלטת בית המשפט המחוזי לדחות את הבקשה לקבלת חומרי חקירה שהוגשה מטעמו, נפלו פגמים, שכן חומרי חקירה אלה, שלא הועברו אליו, יש בהם להשליך על מהימנות המתלוננת ומהימנותו של סשה. לפיכך, מבקש המערער לקבל את בקשתו לקבלת חומרי חקירה אלה כעת.

בנוסף, טוען המערער, כי ביום 23.6.2016 הגיש בקשה דחופה לעיין בתיקה הרפואי של המתלוננת בבית החולים זיו. לטענתו, בתיקה הרפואי של המתלוננת התגלה "מידע מפתיע" שהתקבל מטעמו של א א, מי שהיה בן זוגה של המתלוננת סמוך למועד חשיפת מעשי המערער. לטענתו, על פי המסמך המצורף, א א שיקר בעדותו בבית המשפט, שכן עובר למועד הגשת התלונה המתלוננת כן קיימה עמו יחסי מין ואף הרתה ועברה הפלה בבית החולים זיו. טוען המערער, כי יש במידע זה כדי לבטל את הרשעתו.

עוד טוען המערער, כי על פי מזכר שנערך על ידי יעל הרמן מהמז"פ בירושלים, התקבלה אצלה שקית המכילה

ערכה לדיגום נפגעי עבירות מין, שהכילה בתוכה את תחתוני המתלוננת. לטענתו, הבדיקות הסתיימו, חוות דעת מפורטת נשלחה, אולם מעולם לא נמסרה למערער או לבא כוחו. לטענתו, לא ניתן להפריז בחשיבות תוצאות חוות דעת דנ"א בתיק אינוס בלעדיהן נותר התיק תלוי על עדות המתלוננת והחיזוקים שנמצאו לעדותה.

אשר לחומרת העונש, טוען המערער, כי בית המשפט קמא סטה סטייה ניכרת בעונשו של המערער בהתייחס לעונש שהוטל במקרים אחרים ובנסיבות דומות. לטענתו, בית המשפט קמא לא ייחס משקל ממשי למידתיות הנדרשת בהפעלת עקרון ההלימה בענישה בהתאם לתיקון 113.

תמצית טענות המדינה

15. המדינה מבקשת מבית משפט זה לדחות את הערעור, שכן בשונה מתיקי עבירות מין בכלל ותיקי עבירות מין במשפחה בפרט, בתיק זה גרסת המתלוננת מחוזקת בראיות נוספות, כך למשל, עדותו של סשה, המאשר שביצע את המעשים ואף התנצל בפני המתלוננת בעימות ביניהם ועדותה של בתו הביולוגית של המערער, אשר סיפרה על האופן בו התייחס המערער למתלוננת ועל הפעמים הרבות ששהו יחד בחדר סגור.

לטענת המדינה, טענות המערער הן חזרה על טענותיו כפי שהועלו בבית המשפט קמא ונדחו אחת אחת.

המדינה מבקשת אף מבית משפט זה לדחות את בקשתו של המערער לקבלת חומרים נוספים אשר לטענתו כלולים בחומר החקירה של התיק ולא הועברו לידי. לטענתה, הבקשה הוגשה באיחור רב ונדחתה על ידי בית משפט קמא ולא הוגש עליה ערר.

אשר לטענות המערער בקשר עם "המידע המפתיע" שהגיע לידי באופן מפתיע לדבריו, לטענת המדינה, בתגובתה מיום 18.7.2016 הובהר למערער הצורך בעריכת תצהיר שיתמוך בקשתו אולם עד למועד זה לא הועבר תצהיר כאמור. לפיכך, טוענת המדינה, אין להיזקק לטענותיו אלה.

אשר לבקשה לעיון בחומר חקירה/בקשה להגשת ראיה חדשה בערעור - טוענת המדינה, כי בקשה כזו הגיש המערער לבית המשפט המחוזי ביום 19.10.2014, ערב מועד הגשת הסיכומים וסמוך להחלפת הייצוג בתיק, ונדחתה בהחלטה מיום 21.10.2014. המערער לא ערר על החלטה זו.

אשר לגזר הדין, טוענת המדינה, כי הגם שעל המערער הוטל עונש חמור של 28 שנות מאסר לריצוי בפועל, ספק אם עונש זה שקול לנזק שנגרם למתלוננת ממעשיו הרבים והקשים בה בעודה קטינה.

דין והכרעה

עדות כבושה של קורבן עבירות מין בתוך המשפחה

16. כבר נקבע לא אחת על ידי בית משפט זה, כי כבישתה של עדות במשך זמן ממושך הינה תופעה אופיינית לקורבנות עבירות מין בכלל, ולקטינים שהם קורבנות עבירות מין במשפחה, בפרט. מקום בו ניתן הסבר מניח את הדעת לכבישת העדות, לא יהא בדבר כדי לפגום במהימנותה כהוא זה. כך ציינה השופטת א' פרוקצ'יה בע"פ 2485/00 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(2) 918, 925-926 (2001):

"... כבישת עדויות של קורבנות מעשי מין על אשר אירע להם הינה תופעה נפוצה ומוכרת בחלק גדול מעבירות המין. הדבר מוכר במיוחד בעבירות מין המתבצעות בתוך המשפחה במסגרת מערכת יחסים מורכבת בין העבריין לבין קורבן העבירה. ממד נוסף נלווה לכך כאשר קורבן העבירה הינו קטין רך בשנים, אשר לעיתים אינו תופס את מלוא המשמעות של מעשה העבירה בסמוך להתרחשותו, אינו חזק מספיק על-מנת להתמודד כנגד הפוגע וחושש עקב פחד, בושה ומבוכה לחשוף את הדבר. לעיתים קרובות הוא גם אינו מודע לקיומם של גורמים חיצוניים למשפחה אשר יכולים להושיט לו עזרה ולחלצו ממעגל האימה שבו הוא שרוי. הנסיבות המביאות קטין, קורבן עבירות מין במשפחה, לכבוש את עדותו הן אכן רבות ומורכבות, ולרוב הן אינן מונחות על פי היגיון וניתוח רציונלי של אדם בוגר. לכבישת העדות במצבים כגון אלה יש לרוב הסבר סביר המעוגן בנסיבות המיוחדות של הענין ובמציאות החיים שבה שרוי קורבן העבירה, ולכן אין בה כדי לפגוע באמינות גירסת המתלונן. ההסבר לכבישת העדות מאפשר לבית המשפט ליתן לעדות את משקלה הראייתי המלא כמתחייב מן הנסיבות..." (ראו גם ע"פ 1947/07 פלוני נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 20.12.2009); ע"פ 5612/92 מדינת ישראל נ' בארי, פ"ד מח(1) 302, 361 (1993).

יפים לעניין זה גם דברים שכתבתי בע"פ 2677/06 פלוני נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 18.4.2007):

"כבישת עדויותיהם של קורבנות עבירות מין הינה תופעה מוכרת ושכיחה. במצבים אלה, עצם ההשתהות בהגשת התלונה לא תפחית בהכרח מאמינותה. בית משפט זה קבע לא אחת, כי רגשות כמו פחד, בושה ומבוכה בולמים את קורבן העבירה מלהתלונן על אשר אירע לו בסמוך לאחר מעשה ... התנהגות כזו אופיינית לסוג זה של קורבנות עבירה, ומשכך, קבעה הפסיקה לאורך כל הדרך, כי במקרים רבים אין בתלונה מאוחרת או בהתנהגות פסיבית של קורבן עבירות המין כשלעצמם כדי לפגום במהימנות העדות (ראו גם ע"פ 6279/03 פלוני נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 5.2.2004); ע"פ 10189/02 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד ס(2) 572, 559 (2005); ע"פ 4721/99 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(1) 684, 692 (1999)).

בעניינינו, המערער ביצע במתלוננת מעשים מיניים מעת שהיא הגיעה לגיל 14. משך שנים ביצע בה המערער מעשים מיניים חמורים בניגוד לרצונה. לטענתה, המערער ביצע מעשים מיניים "על בסיס יומי" בבית, עד כשבועיים לפני שמלאו לה 18 שנים. כשהייתה המתלוננת בת 14, 15, המערער לקח אותה לזקן בשם סשה. הוא עשה זאת כ"עונש" על התנהגותה ה"לא טובה" לטענתו. הוא הביא אותה לביתו של סואמר לה שהיא "חייבת לעשות עם הזקן" דברים שביצעה עם המערער. למרות תחנוניה ובכיה ולמרות התנגדותה, צעקותיה למערער שייקח אותה משם, דבר לא הועיל. המערער תפס אותה בחוזקה על מנת שס יוכל לעלות עליה ולבצע את זממו. ואם בכך לא די, אז המערער אף הצטרף "לחגיגה" ושניהם יחד, משני צדדיה, ביצעו מעשים מיניים חמורים. בהגיעה לגיל 18, המתלוננת נתבשרה על ידי המערער כי "אני מוכנה והגוף שלי בשל ובעצם אז הייתה חדירה הראשונה למרות שאני ביקשתי ממנו שאני רוצה להישאר בתולה כי חשוב לי להגיע בתולה לחופה ולא היה אכפת לו" (עמ' 58 ש' 14-16 לפרוטוקול).

17. כשאמה של המתלוננת והמערער החלו לגור יחד, המתלוננת היתה כבת שנתיים והמערער קיבל את המתלוננת כבתו. המתלוננת סיפרה כי הוא היה אבא טוב. במשך השנים, היא הדחיקה את המעשים הקשים שעשה בה המערער ואולי אף לא הבינה את חומרתם. רק כאשר האם פנתה למתלוננת כאשר חשה שמשו לא טוב קרה וכי מסתירים ממנה והפצירה במתלוננת לספר לה מה קרה, אז פרצה המתלוננת בבכי וסיפרה לאמה את שעשה בה המערער. רק אז החלה המתלוננת לספר לאמה, כי ערב קודם המערער אנס אותה וכי "הוא רק היה נוגע בה והכריח אותה לעשות כל מיני דברים... בפה"; כי הוא עשה זאת במקומות שונים ולעיתים הוא היה מכניס אותה לחדר אחרי הלימודים ומעיר אותה בלילות. המתלוננת עוד סיפרה, כי באותו ערב לאחר מעשיו המיניים, המערער שלח אותה להתקלח והיא ראתה דם על התחתונים והמתלוננת הראתה לה אותם. לדברי האם:

"ולקחתי אותה בכח. היא לא רצתה, היא פחדה, היא אמרה הוא יהרוג אותנו. אמרתי שאני לא אשתוק, אני מאמינה לבת שלי, אמרתי לה אני מאמינה לך ואי אפשר לשתוק על דברים כאלה ולקחתי אותה ואת התחתונים לתחנת המשטרה" (עמ' 11 ש' 29-32 לפרוטוקול).

או אז, כששתיהן מפחדות מהמערער, בבוקר הגשת התלונה למשטרה, האם הלכה לעבודתה, המתלוננת לבית הספר וכעבור זמן קצר הן תיאמו להיפגש והלכו יחד להגיש תלונה במשטרה.

עינינו הרואות, כי הדברים נתגלו רק בעקבות כך שאמה חשה שמשו לא טוב קרה, חשה שמסתירים ממנה משהו, ובעקבות כך שהיא הפצירה במתלוננת לספר לה מה קרה בערב הקודם לאחר שהבטיחה לה כי תעמוד לצידה ותתמוך בה. רק בזכות הפצרות אלה של האם, הסכימה המתלוננת לשחרר את כל אשר היה על לבה, פרצה בבכי ובכך נפרץ סכר השתיקה והיא שיתפה את אמה במה שעשה בה המערער. עם זאת, בשיחה זו, בה לראשונה גילתה האם את המעשים המיניים שביצע המערער בבתה, המתלוננת סיפרה לאמה רק על מעשה חדירה אחד שבוצע בערב קודם לכן ונמנעה מלספר לה על המעשים הקודמים שביצע בה המערער. או אז, בעקבות הבדיקה שעברה המתלוננת אצל ד"ר יעל הירש, המתלוננת הודתה כי המערער החדיר את איבר מינו מספר פעמים ועוד לפני ערב הגשת התלונה. כלומר, המתלוננת בחרה לעדכן את האם ולהוסיף עובדות נוספות בהמשך, ולא בשיחתן הראשונה, עת גילתה האם את

המעשים החמורים שביצע המערער בבתה.

18. התנהגותה זו של המתלוננת תואמת לחלוטין להתנהגות של קורבנות עבירות מין בכלל ולהתנהגות של קורבנות עבירות מין במשפחה בפרט. המתלוננת בעצמה סיפרה כי המעשים התפתחו תוך שהמערער החל בהם כמי שמבקש את טובתה וחינוכה לרבות "חינוך מיני" וכי היה לה קושי גדול להרוס את התא המשפחתי, כאשר היא יודעת שאמה תלויה במערער וכי ישנם ילדים נוספים במשפחה. לכך יש להוסיף, כי המערער הרחיק לעשות כאשר איים על המתלוננת - באמצעות חרב - שלא תספר לחברותיה או לחבריה על מה שהוא עולל לה.

במקרה דנא, הסבריה של המתלוננת לכבישת עדותה הם ראויים ומתקבלים על הדעת. אין בכבישת עדות מצד נפגעי תקיפה מינית, במיוחד בהיותם קטינים, כדי לפגוע במהימנותה של העדות, כאשר ניתן לכבישה הסבר סביר ומתקבל על הדעת (ראו ע"פ 5874/00 לזרובסקי נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(4) 249, 260 (2001); ע"פ 1523/05 פלוני נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 2.3.2006), פסקה 65 לחוות דעתה של השופטת ע' ארבל). מקובל, כי כבישת עדות בעבירות מין המתבצעות בקטין בתוך המשפחה - כעולה במקרה שלנו - תימשך שנים רבות (ראו ע"פ 3372/11 קצב נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 10.11.2011), פסקה 128 לחוות דעתה של השופטת (כתוארה דאז) מ' נאור).

ממצאי עובדה ומהימנות ועדות קורבן של עבירות מין

19. בערעור שלפנינו, טענותיו העיקריות של המערער מכוונות כנגד קביעותיו העובדתיות וממצאי המהימנות שנקבעו על ידי בית המשפט המחוזי.

כידוע, הלכה היא, כי לא בנקל תתערב ערכאת הערעור בממצאי מהימנות ועובדה שנעשו על-ידי הערכאה הדיונית וזאת בשל היתרון האינהרנטי המוקנה לערכאה הדיונית להתרשם באורח בלתי אמצעי מן העדים, מהאופן שבו הם מסרו את עדותם, מהתנהגותם על דוכן העדים ומשפת גופם. כל אלה, מאפשרים לערכאה הדיונית לתור, באופן מיטבי, אחר "אותות האמת" המתגלות בעדויות (ע"פ 5633/12 ניימן נ' מדינת ישראל (10.7.2013) (להלן: עניין ניימן); ע"פ 9468/10 פלוני נ' מדינת ישראל (16.4.2012); ע"פ 2489/12 פלוני נ' מדינת ישראל (13.8.2012); ע"פ 206/12 לויגולף נ' מדינת ישראל (30.7.2012)).

עם השנים, לכלל זה נקבעו חריגים, שכאשר הם מתקיימים, יהיה זה מוצדק שערכאת הערעור תתערב בקביעות עובדתיות ובמצאי מהימנות. בע"פ 7590/11 פלוני נ' מדינת ישראל (27.11.2013) (פסקה 20) ציין השופט י' דנציגר, כי:

"לכלל זה שלושה חריגים עיקריים אשר בהתקיימם עשויה להתגבש הצדקה להתערבות

עמוד 10

בממצאי הערכאה הדיונית: ראשית, כאשר ממצאי הערכאה הדיונית מתבססים על ראיות בכתב ולא על הופעתם, התנהגותם ודבריהם של העדים, שהרי במקרים אלו אין לערכאה הדיונית יתרון כלשהו על פני ערכאת הערעור... שנית, כאשר ממצאי הערכאה הדיונית מתבססים על שיקולים שבהגיון... ושלישית, כאשר נפלו טעויות מהותיות בהערכת המהימנות של העדויות על ידי הערכאה הדיונית... או כאשר מוצגות לערכאת הערעור עובדות ממשיות לפיהן לא היה באפשרותה של הערכאה הדיונית לקבוע את הממצאים שאותם קבעה" (וראו גם, ע"פ 2439/10 פלוני נ' מדינת ישראל (6.6.2012); ע"פ 8164/09 אבשלום נ' מדינת ישראל (8.9.2011); ע"פ 4776/10 פלוני נ' מדינת ישראל (22.10.2010)).

20. הלכה זו מקבלת משנה תוקף שעה שעסקין בעבירות מין. יפים לעניין זה דבריה של השופטת א' חיות בע"פ 6375/02 בבקוב נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(2) 419, 425-426 (2004):

"במקרה כזה, מעצם טיבו, עוסקת העדות בנושא שהוא טראומטי ואינטימי כאחד, ולפיכך מתערור, לעתים, קושי במתן עדות ברורה ורהוטה. בנסיבות כאלה, הטון, אופן הדיבור, שפת הגוף, וכל אותם גורמים שאינם שייכים ישירות לעולם התוכן, מקבלים משקל חשוב עוד יותר".

גם בעניין ניימן קבע השופט א' שהם, כי אין לצפות, "כי גירסתם של קורבנות עבירות אלה, תהא שלמה, עקבית, קוהרנטית וחסרת אי דיוקים". כלומר, בעבירות מין, ובמיוחד כאשר קורבנות העבירה הם קטינים, ניתנת חשיבות רבה להתרשמותה של הערכאה הדיונית מן העדים.

21. במקרה שלנו, בית המשפט המחוזי התרשם מן המתלוננת כי עדותה היתה "עקבית ומשכנעת". "היא תיארה את מעשי הנאשם באופן מלא באותנטיות וללא כל ניסיון להגזים". עוד קבע בית המשפט, כי המתלוננת היא "צעירה נבונה, שהיטיבה, על אף הקושי הרגשי ולעיתים אף תוך בכי, להביא בפנינו תמונה מלאה, של מעשי הנאשם הקשים". כן נקבע, כי המתלוננת לא הקצינה את המעשים ואף סיפרה על המערער כאבא מסור, שדאג לכל צרכיה החומריים וללימודיה (פסקאות 82-83 להכרעת הדין).

22. לכך יש להוסיף את העדים שתמכו בעדותה של המתלוננת:

עדות האם, המחזקת ותומכת בעדותה של המתלוננת. בית המשפט האמין לעדות האם באופן מלא ודחה את הטענה, כי האם מעלילה על המערער מעשים שביצע במתלוננת, בתה, מאחר והיא רוצה להיפרד ממנו. האם סיפרה, כי הבחינה לאורך השנים בסימנים מחשידים אך מיאנה להאמין עד שלבסוף האמת פרצה לנגד עיניה באותו ערב, ערב הגשת התלונה, שאז כבר לא יכולה היתה להתעלם ממה שראתה. עדות האם העשירה פרטים על מועד חשיפת המעשים על ידי המתלוננת ועל הסימנים המוקדמים שחשדה במשך השנים שהביאו לפגיעה מינית של המערער במתלוננת. פרטים מסוימים בעדותה של האם אושרו על ידי המערער עצמו במהלך המשפט. כך למשל, המערער עצמו

אישר, כי שמר תמונת ערום של המתלוננת בטלפון הנייד שלו, אבל טען כי המתלוננת היא שצילמה אותה (פסקאות 93-99 להכרעת הדין).

עדותו של ס' "הזקן" תומכת אף היא בגרסת המתלוננת. בית המשפט המחוזי קבע, כי אין ספק שס' ביצע במתלוננת את המעשים המיניים המתוארים באישום השני בכתב האישום ביחד עם המערער "והוא אף נתן את הדין על כך". ס' הודה במשפטו וכבר בשלב העימות במשטרה, הוא ירד על ברכיו וביקש מחילה מהמתלוננת. בית המשפט המחוזי קבע, כי ס' מסר אמת בבית המשפט וכי כל דבריו תואמים את גרסת המתלוננת. כל הטענות שהועלו כנגד עדותו של ס' נדחו כליל על ידי בית המשפט המחוזי.

עדותה של בתו הביולוגית של המערער תומכת אף היא בעדות המתלוננת. בתו הביולוגית של המערער סיפרה על היחסים בין המערער לבין המתלוננת ועל הפעמים הרבות ששהו יחד בחדר סגור, בדומה לדברי המתלוננת עצמה.

עינינו הרואות, כי בשונה מתיקי עבירות מין במשפחה, במקרה דנא קיימת תשתית ראייתית מעבר לגרסת המתלוננת, תשתית כזו שתומכת ומחזקת את גרסת המתלוננת ומאומתת בראיות. עדותה של האם, עדותו של ס' ועדותה של בתו הביולוגית של המערער מהווים תוספת ראייתית מכריעה התומכת בגרסת המתלוננת ובאישומים נגד המערער.

23. לכך יש להוסיף, כי מנגד, בית המשפט המחוזי לא האמין לגרסת המערער וקבע, שגרסתו היתה לא מהימנה ומלאת שקרים וסתירות: "גרסת הנאשם רצופה סתירות, חלקן כדוגמא יפורטו להלן, כוללות טענות מופרכות בלתי הגיוניות ואיננה אמינה" (פסקה 102 להכרעת הדין). בית המשפט קבע, כי המערער שינה את גרסתו ונמצאו סתירות רבות בגרסאותיו. עוד קבע בית המשפט המחוזי, כי אין ליתן משקל רב לעדויות מטעם עדי ההגנה, שכן אין בעדויותיהם כדי לערער "ולו כמלוא הנימה" את גרסת המתלוננת ואת העדויות התומכות בגרסתה (פסקה 113 להכרעת הדין).

לאור זאת, לא מצאתי מקום לדון בטענות השונות שחזר והעלה המערער, אשר נדחו, אחת אחת, על ידי בית המשפט המחוזי.

בקשה לעיון בחומר חקירה ובקשה להגשת ראייה חדשה בערעור

בקשה לעיון בחומר חקירה

24. במסגרת ערעורו הגיש המערער לבית משפט זה, ביום 24.3.2016, בקשה לעיון בחומר חקירה, בה הוא טוען, כי קיימים בתיק שלושה רכיבים שכלולים בחומר החקירה של התיק, שלא הועברו לידי. לטענתו חומר החקירה הוא: חומר החקירה בתיק תפ"ח 39285-07-13; תוצאות בדיקת DNA או כל בדיקה אחרת שנערכה לתחנות המתלוננת

והתיק המלא של המתלוננת המצוי בפנימיית "מבואות ים".

בקשה דומה לזו הגיש המערער גם לבית המשפט המחוזי, ערב מועד הגשת הסיכומים וסמוך להחלפת הייצוג בתיק, אולם בית המשפט המחוזי דחה, ביום 21.10.2014, את הבקשה בקבעו, כי מרבית חומרי החקירה שמבקש המערער הועמדו לרשות ההגנה במהלך ההליך וחלקם אף הוצגו כמוצגים בבית המשפט. עוד נקבע, כי "אין מקום לאפשר בשלב זה של ההליך, מסע דייג אחר ראיות נוספות".

המשיבה בתגובתה לבקשה ציינה, כי חומר החקירה בתיק הועמד לעיון ההגנה והובהר למערער, כי ככל שיש לו צורך לעיין מחדש בחומר החקירה ולהעתיקו שוב, הוא רשאי לעשות כן בפרקליטות מחוז חיפה, אולם לטענת המשיבה, פנייה בבקשה כאמור לא הועברה לה. בנוסף, המשיבה מציינת בתגובתה לבקשה לעיין בתוצאות בדיקת DNA שנערכו בתחנות המתלוננת, כי למעט בדיקות שפורטו במוצג ת/10 שהוגש בהסכמה לבית המשפט, לא נערכו בדיקות נוספות.

על החלטת בית המשפט המחוזי בבקשה לעיין בחומר חקירה, לא הוגש ערר.

25. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובה לה, החלטתי לדחות את הבקשה. המערער לא הגיש ערר על החלטת בית המשפט המחוזי לדחות את בקשתו. יתרה מכך, נראה, כי בית המשפט המחוזי לא ביסס כלל את הרשעת המערער על הראיה של בדיקת DNA שנערכו בתחנות המתלוננת, מאחר שכנגד המערער היו ראיות אחרות מוצקות שהוכיחו את אשמתו מעבר לכל ספק סביר. כך קבע בית המשפט המחוזי:

"עובדה היא כי אכן בתחנות המתלוננת נמצאו סימני דם (ת/10). מעבר לכך לא נערכה בדיקה אך אין מדובר במחדל חקירה, שכן מדובר בתחנות המתלוננת ולא עלתה טענה כי דם אחר נמצא שם. תחילה הבחינה המתלוננת בדם על תחתוניה וסברה שמדובר במחזור, ולכן החליפה תחתונים ושמה תחתונית. לכן התמיהה שהעלה הסנגור מנין הדם בתחתונים, אינה במקומה. יתר על כן, טענתו כי אולי מדובר בתחנותי האמא או ג' או דם שלהן, אינה מעלה או מורידה לעניין מהימנותה של המתלוננת. שכן לו רצו המתלוננת ואמה לפברק ראייה כלשהי, יש להניח שהיו מביאות תחתונים עם דמה של המתלוננת דווקא, ולא של אחרת! מכל מקום אין בכל טענות אלו כדי לפגום באיכות הראיות המצביעות על אשמו הברור של הנאשם. הראיות כנגד הנאשם מוצקות גם אם נתעלם מסימני הדם על התחתונים ואף מעדותה של ד"ר הירש" (פסקה 90 להכרעת הדין).

26. אשר לבקשת המערער לקבל לידיו את תיק המתלוננת המצוי בפנימיית "מבואות ים", גם בקשה זו נדחתה על ידי בית המשפט המחוזי ולא הוגש עליה כל ערר. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובה לה, שוכנעתי, כי יש לדחותה, שכן לאור מכלול הראיות המבססות את אשמו של המערער, לרבות עדות ישירה וחיצונית למעשיו, אין במידע אותו מבקש המערער לקבל, בכדי לפגוע או לערער את התשתית הראייתית המוצקה הקיימת כנגד מעשיו.

אשר על כן, הבקשה נדחית.

בקשה להגשת ראייה חדשה בערעור

27. המערער הגיש, ביום 23.6.2016, בקשה להוספת ראייה נוספת, בה הוא טוען, כי לאחרונה הגיע לידיו מידע מפתיע בעל משקל, המחזק את טענותיו על ידי עד מטעם התביעה, א א (בן זוגה של המתלוננת עובר לאירועים ולאחריהן). בבקשתו מבקש המערער לקבל את תיקה הרפואי של המתלוננת מבית החולים זיו בצפת. בבקשתו טוען המערער, כי א א מצהיר לכאורה, ששיקר בעדותו בבית המשפט המחוזי בעקבות לחצים שהופעלו עליו וכי מערכת היחסים שהיתה בינו לבין המתלוננת כללה קיום יחס מין בתדירות גבוהה וכי הוא הכניס את המתלוננת להריון, שאחריו היא ביצעה הפלה בבית החולים זיו בצפת.

בתגובת המשיבה לבקשתו זו של המערער, ציינה היא, כי הוגשו דפי נייר שנכתבו בכתב יד על ידי מאן דהוא, לכאורה על ידי עד התביעה א א, תוך שבתחתית כל דף נרשם השם "א" ותאריך, אולם אין מדובר בתצהיר שנערך כדין.

28. ברם, מאחר ועד עתה לא הוגש תצהיר כדין מטעם עד התביעה א א, לא ניתן להיזקק לבקשת המערער והיא נדחית.

לסיום,

29. סיכומם של דברים, המערער היה בן זוגה של אמה של המתלוננת. המתלוננת נפלה קורבן למעשים מיניים חמורים ביותר שביצע בה המערער, שהיה עבורה אבא, אותה הוא גידל מאז היתה פעוטה בת שנתיים. משנת 2008, עת הגיעה המתלוננת לגיל 14, החל המערער לבצע בה מעשים מיניים ועד לחודש מאי 2013, המועד בו הגישה תלונה במשטרה והמערער נעצר במשטרה. המערער הגדיל לעשות וכשהיתה בת 15 שנים, בשלושה אירועים שונים, לקח אותה לבית חברו ס "הזקן", על מנת שס יבצע בה מעשים מיניים חמורים אף הוא, והכל בניגוד לרצונה. למרות בכיה ותחנוניה מהמערער שייקח אותה, דבר לא הואיל. גם ס ביצע במתלוננת מעשי סדום ומעשים מגונים, כאשר המערער צופה בהם ואף הצטרף למעשים אלה וביצע אף הוא במתלוננת עבירות מין קשות.

המתלוננת לא סיפרה על המעשים לאיש למרות שלטענתה המעשים בוצעו על בסיס יום-יומי. המתלוננת לא רצתה להרוס את התא המשפחתי. היא חשבה על הילדים הנוספים במשפחה וחשבה על תלותה של אמה במערער. ערב הגשת התלונה, החלה האם להרגיש שקרה משהו לא טוב וביררה עם בתה את העניין. האם נתנה למתלוננת להבין שהיא תגן עליה ותהיה לצידה, גם אם מדובר בדברים קשים שעשה בה המערער. או אז נפרץ הסכר והמתלוננת שיתפה את אמה במעשי המערער. לעדותה של המתלוננת נמצאו עדויות תומכות ומחזקות לרבות עדות ישירה וחיצונית של סשה, שפגע אף הוא באופן ישיר במתלוננת, הודה על כך והתנצל בפניה.

30. בית המשפט המחוזי כאמור האמין באופן מלא לגרסתה של המתלוננת, אשר כאמור נתמכה בעדויות נוספות. מאידך, בית המשפט מצא את עדותו של המערער כבלתי מהימנה ורצופת שקרים.

על יסוד כל אלה, אציע לחבריי לדחות את הערעור על ההרשעה.

ערעור על גזר הדין

31. המערער הורשע בבית המשפט המחוזי בכל העבירות שיוחסו לו בשני האישומים בכתב האישום המתוקן. באישום הראשון הורשע המערער בעבירות של מעשי סדום בבת משפחה בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות); מעשים מגונים בבת משפחה בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות); אינוס בת משפחה (ריבוי עבירות); מעשי סדום בבת משפחה (ריבוי עבירות); מעשים מגונים בקטינה בת משפחה (ריבוי עבירות); איזמים (ריבוי עבירות); תקיפה בנסיבות מחמירות (ריבוי עבירות). באישום השני הורשע המערער בעבירות של מעשי סדום בבת משפחה בנסיבות מחמירות עם אחר (ריבוי עבירות); ובמעשים מגונים בבת משפחה בנסיבות מחמירות עם אחר (ריבוי עבירות).

32. כאמור, בית המשפט המחוזי גזר על המערער את העונשים הבאים: בגין האירועים באישום הראשון - 18 שנות מאסר בפועל; בגין כל אחד מהאירועים באישום השני - 8 שנות מאסר, קרי 24 שנות מאסר. נקבע, כי חלק מעונשי המאסר יהיו חופפים כך שבסופו של דבר ירצה המערער 28 שנות מאסר בפועל. עוד נגזרו על המערער 3 שנות מאסר על תנאי לבל יעבור בתוך 3 שנים עבירה לפי סימן ה' בפרק י' של חוק העונשין והמערער חויב בתשלום פיצויים למתלוננת בסך של 180,000 ש"ח.

33. הלכה ידועה היא, כי ערכאת הערעור לא תתערב בעונש שהוטל על ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים של סטייה קיצונית ממדיניות הענישה במקרים דומים, או כאשר מדובר בטעות מהותית שנפלה בגזר הדין (ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.2009); ע"פ 6095/10 חאג' יחיא נ' מדינת ישראל (18.7.2012); ע"פ 6577/10 פלוני נ' מדינת ישראל (28.1.2013); ע"פ 4568/12 מדינת ישראל נ' סראחין (11.6.2013); ע"פ 9074/12 מדינת ישראל נ' אבו אחמד (13.6.2013)).

34. לאחר בחינת כלל הנסיבות במקרה דנן, הגעתי לכלל מסקנה, כי אף שהעונש אשר הושת על המערער אינו קל, הוא אינו סוטה מהותית מרמת הענישה שנקבעה במקרים דומים, ולכן דין הערעור על גזר הדין להידחות. להלן אסביר.

35. המערער הפך את בתו החורגת, בה נהג כבתו מאז היתה בת שנתיים, לקורבן עבירות מין. הוא ביצע בה מעשים מיניים חמורים מנשוא משך שנים לא מעטות מאז מלאו לה 14 שנים והכל על מנת לספק את יצרו. הוא איים עליה כי לא תספר על מעשיו לאיש ואף עשה זאת באמצעות חרב. המערער ניצל את חולשתה של המתלוננת והפך אותה לשפחת מין של ממש. הוא סיפק את יצרו באמצעותה בכל עת שהתחשק לו והכל כרצונה, בניגוד לרצונה. עת מלאו למתלוננת 18 שנים, החליט המערער כי היא הגיעה לגיל המתאים לקיום יחסי מין מלאים עמו. וכך עשה. ניצולו המיני

של המערער התפרש על תקופה ממושכת של למעלה מארבע שנים. ולא רק זאת. המערער אף הרחיק לכת ולקח את בתו החורגת לחברו סשה, "הזקן", בכדי שגם הוא יעשה במתלוננת כרצונו. הוא אף הצטרף ל"חגיגה" ושניהם יחד עשו במתלוננת כרצונם והכל בכדי לספק את יצרם, בניגוד לרצונה. מעשיו אלה של המערער גורמים לסלידה קשה ולזעזוע עמוק, במיוחד בשל מיהות העושה - אביה החורג של המתלוננת.

36. המתלוננת תיארה את הניצול המיני הקשה שעשה בה המערער. היא תיארה כיצד נאלצה לחיות חיי טרור בגללו, לבצע את גחמותיו, לממש את תשוקותיו המיניות, תוך שהיא איננה יכולה להתגונן או לקבל סיוע ממאן שהוא, שכן היא פחדה מהמערער והכירה בתלות אמה בו. מתסקיר נפגעת העבירה עולה, כי המתלוננת "הפנימה כי עליה רובצת האחריות לשלמות המשפחה. היא חוותה את תלות אמה בנאשם וחרדתה מפניו ולכן כשנמשכו הפגיעות בה, גזרה על עצמה שתיקה...". עוד עולה מהתסקיר, כי המערער נטל על עצמו סמכויות הוריות כלפי המתלוננת במקום אמה, על מנת להתקרב אליה ולשלוט בה. במשך השנים בהן פגע המערער במתלוננת, הוא טרח לאיים עליה ולהפחיד אותה בשימוש בחרב וסיפר לה כי בקווקז, שם נולד, נהגו לערוף את ראשן של בנות שפגעו בכבוד המשפחה והזהיר אותה, כי אם היא תתלונן עליו או תהיה עם גבר אחר, הוא יעשה כך לה ולאמה. המתלוננת אף סיפרה כי האירועים שאירעו באישום השני עם ס "הזקן" באו כעונש על התנהגותה הלא טובה. היא תיארה כיצד המערער הכריח אותה לבצע את המעשים המיניים וסיפרה שכל תחנוניה ובכייה לא הועילו. היא חוותה את עצמה "כבובה על חוטים", כ"סמרטוט" כשנאלצה להיות מנוצלת מינית על מנת לממש את גחמותיו ותשוקותיו של המערער.

37. לא ניתן לתאר במילים את מעשיו המחרידים של המערער במתלוננת, מה נאלצה לעבור המתלוננת, נערה רכה בשנים, משך שנים, על בסיס יום יומי, הכל לבדה, בכאב פיזי ונפשי גדול, בסתר, ללא שיתוף של אף אדם, תוך שהיא גוזרת על עצמה שתיקה לאור חרדתה מפני המערער.

38. המערער כפר בכל האישומים שיוחסו לו וניהל הליך ההוכחות מלא וארוך, בו נאלצה המתלוננת להעיד ולתאר בהרחבה את כל אשר ביצע בה המערער וחברו ס "הזקן". המערער הכחיש את ביצוע העבירות וטען שאמה של המתלוננת תכננה הכל מתוך כוונה לנשל אותו מהבית. מחוות הדעת של המרכז להערכת מסוכנות עולה, כי המערער עם קווי אישיות נרקיסיסטית, נוקשה מאוד בדרישותיו ואינו מסוגל להתייחס להתנהגותו השלילית. "בעל דימוי עצמי ודימוי עצמי גברי נמוך כשהצורך שלו בשליטה על סביבתו מחזק את הדימוי העצמי" שלו. עוד נקבע בחוות הדעת, כי הוא מכחיש את הדברים. לבסוף נקבע, כי "מדובר בעבריו מין, שאינו לוקח אחריות על ביצוע העבירות ועושה שימוש במנגנוני הכחשה והשלכה. אינו מגלה אמפתיה לקורבן...".

39. המערער לא קיבל אחריות למעשיו, לא גילה בשום שלב של המשפט כל אמפטיה כלפי המתלוננת, לא הביע כל חרטה וזער או סליחה (כפי שעשה חברו סשה) וניהל את משפטו מא' ועד ת', ללא כל התחשבות במתלוננת, בכך שאילץ אותה לעמוד על דוכן העדים, להעיד ולתאר על כל מעלליו הקשים בה. לכל הפחות, יכול היה המערער להביע בפני המתלוננת חרטה על מעשיו.

לזכותו של המערער, שקל בית המשפט המחוזי בעיקר את עברו הנקי, את עדויות האופי של ידידיו, את נכונותו לעזור לזולת ודאגתו לצרכים הכלכליים של המשפחה.

40. בית משפט זה קבע, כי יש להשית על מבצעי עבירות מין במשפחה עונשי מאסר משמעותיים. כך למשל נקבע בע"פ 7015/09 פלוני נ' מדינת ישראל (18.11.2012) (פסקה 42), שם ציין חברי השופט א' שהם, כי:

"מן הראוי להשית על מבצעי עבירות מין במשפחה עונשי מאסר משמעותיים, הן לשם הרתעתם האישית והן להרתעת הרבים, ובעיקר על מנת לשקף את מידת הפגיעה החמורה בקורבנות ובזכות היסוד של כבוד האדם, וכן במטרה להביע את הסלידה ושאת הנפש של החברה מביצוע עבירות אלו. הדבר נכון ביתר שאת, כאשר מדובר בקורבנות קטינים".

(על מבצעי עבירות מין במשפחה ראו גם ע"פ 7951/12 פלוני נ' מדינת ישראל (7.4.2014); ע"פ 701/06 פלוני נ' מדינת ישראל (4.7.2007); ע"פ 5104/05 פלוני נ' מדינת ישראל (28.8.2007); ע"פ 10673/04 פלוני נ' מדינת ישראל (1.6.2008); ע"פ 1687/93 פלוני נ' מדינת ישראל (4.10.1994)).

41. במאמר מוסגר אציין, כי חברו של המערער, ס "הזקן", הורשע על ידי בית המשפט המחוזי במסגרת הסדר טיעון שנערך עמו. לפי כתב האישום המתוקן, בגין מעשיו של ס יוחסו לו שלוש עבירות של מעשי סדום בנסיבות מחמירות לפי סעיף 347(ב) בנסיבות סעיפים 345(ב)(5) ו-345(א)(1) לחוק העונשין, ושלוש עבירות של מעשים מגונים בנסיבות מחמירות לפי סעיף 348(ב) בנסיבות סעיפים 345(ב)(5) ו-345(א)(1) לאותו חוק. הסדר הטיעון נעשה לאחר שנשמעה עדותם של חלק מעדי התביעה המרכזיים, ובכללם המתלוננת ואמה, ולא כלל הסכמה לעניין העונש. ס הורשע על פי הודאתו בעבירות שיוחסו לו במסגרת כתב האישום המתוקן. בית המשפט המחוזי השית על סשה, בין היתר, עונש מאסר בפועל של חמש וחצי שנות מאסר. על גזר הדין של בית המשפט המחוזי הוגש ערעור לבית משפט זה הן על ידי ס והן על ידי המדינה. בית משפט זה קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש, כך שעונשו של ס הוחמר ומרכיב המאסר בפועל בעונשו הועמד על שבע שנים (ע"פ 4197/14 מדינת ישראל נ' פלוני (12.4.2015)).

42. בנסיבות אלה, לא מצאתי מקום להתערבותו של בית משפט זה בגזר הדין שהוטל על המערער.

סוף דבר

43. לאור כל האמור לעיל, אציע לחבריי לדחות את הערעור, על שני חלקיו.

שופט

השופט ש' שהם:

אני מסכים.

עמוד 17

שופט

השופטת ע' ברון:

אני מסכימה.

שופטת

לפיכך הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט ס' גובראן.

ניתן היום, כ"ה בשבט התשע"ז (21.2.2017).

שופטת

שופט

שופט

העותק כפוף לשינויי עריכה וניסוח. H18.doc_15011830 דפ